

Lesarabrøv

Við tí vitan samfelagið hevur í dag, skylda vit undóminum eina dygdargóða undirvísing í líkamsvenjing øll skúlaárini

Skúlin skal ikki bert læra næmingarnar at lesa, skriva, rokna og endurtaka brot úr søguni, men eisini læra næmingarnar um góða heilsu og hvussu ein kann varðveita hesa. Næmingar, um teir eru lágir, høgir, tjúkkir, klænir ella passaligir, hava krav upp á at fáa eina líkinda kropsvenjing øll árin, tey ganga í skúla. Kanningar vísa, at ein uppbyggjan av vøddastyrki, rørslu og konditión í unddómárunum er ógvuliga lætt at viðlíka-halda seinni sum vaksin. Skalt tú sum vaksin fyrstu ferð fáa tær eina líkinda styrki og konditión, krevur hetta lutfalsliga nógv størri arbeiði og viðlíkahald.

Ti er tað gleðiligt, at uppskotið um broytingar í skúlalógini hevur livlæru sum kravda lærugrein í framhaldsdeildini, men at ítróttur skal glíða út sum kravd lærugrein er samstundis óskiljandi. Ein skal ikki trúgva, at næmingar bert við at sita á skúlabonki kunnu læra at fáa sær góða heilsu og varðveita hesa. Hetta má lærast við bæði ástøðiligari og veruligari venjing, ikki bert ta einu ferðina, men aftur og aftur.

Ítróttur fyrr og nú. Tey flestu tilkomnu fólk í dag minnst, hvussu fimleikurin í skúlanum fór fram. Klassiska dømið er bukkurin, sum øll partout skuldu uppum; ella togini, sum øll skuldu klatra í; ella hesar stívrundu rørsurnar av limunum, sum avgjört skuldu verða í tí røttu taktini, sum fleiri næmingar ikki kláraðu og tiskil vóru happaðir av næmingum, sum dugdu.

Tað er ikki hetta slag av iðkan, ið ítrótturin snýr seg um í dag, tó at styrkisvenjing, vøddatreiskni og rørsluvenjing eru eitt av høvuðspunktunum í i-tróttatímanum.

Áðalmálið við skúla-ítróttinum hesi seinastu nógvu árin hevur verið, at næmingarnir skulu læra at kenna fragd við at røra seg, at siggja virði í at halda líkam sitt í góðum standi og vekja áhuga til framhaldandi at iðka ítrótt eftir lokna skúlatíð/skúlagongd.

Holger Arnberg, studentaskúla lærari, hevur eitt áhugavert lesarabrøv í Dimmalætting hósdagin 12. mars, hvar hann m.a. nevnr kanningar, sum vísa á, at skúlaítrótturin í stóran mun fær fatúr á unddóm, sum ongantið seta síni bein í eitt ítróttarfelag, og eisini tey ungu, sum í stóran mun í skiftisárunum og aftan á falla frá ítróttarfelegunum. Her er tað, skúla-ítrótturin í framhaldsdeildini sum hevur eina stóra uppgávu at fasthalda rørsulvirksemi.

Sölvi Winther Olsen kommunulæknir visir, í grein í Sosialinum 14. mars, stutt og greitt á, hvørjar samfelagsligar avleiðingar tað fær, um ítrótturin verður tikin av. Hann sigur m.a.: Tað er burturvíð at taka ítrótt av, tí vit hava hópin av kanningum og granskunum, sum prógva, hvussu umráðandi tað er hjá fólki, ið iðka ítrótt ella líkamsrørsur, fyri ikki at fáa sjúkurlur, sum standast av forkálking. Eg taki fult undir við Sølva, tá ið hann sigur: Tað at læra líkamsvenjingar, er umráðandi

fyri heilsuna og lívsvirði framfæstir, og tí eigur tað at standa óvast á prioriteringslistanum í skúlanum.

I eini grein í Sosialinum fyri friggjadagin 13. mars, tekur Marita Petersen, landsstýriskvinna undir við atlanini at gera ítrótt til vallærugrein, men í sama andadrátti sigur hon seg vera ógvuliga ivasama um, hvørt hetta er rætta loysnin. Eg vil ráða Maritu frá at leggja tilkivasom uppskot fram í Løgtinginum, lögtingslimir hava annað at taka støðu til enn uppskot, sum uppskotsstíllarin sjálvur heldur vera ivasom!

I somu grein sigur Jóhan Petur Davidsen yvirleikni seg ikki kunna góðtaka, at tað gongur út yvir fólkaheilsuna, um ítróttartímin verður tikin av í framhaldsdeildini.

Roknast kann við, at millum 1/3 og 1/2 av næmingunum velja ítrótt burtur, fáa teir møguleikan og hetta verður óvæntað næmingar, sum frammánundan heldur ikki uttan fyri skúlan røra seg nakað serligt. Utan at vera læknir duga flestu at siggja úrslitið í framtíðini: Hesi verða potentiellir framtíðar sjúklingar við sjúkum orsakað av æðraforkálking. Er hetta ikki júst at ganga út yvir fólkaheilsuna?

Víðari sigur Jóhan Petur at 2 tímar um vikuna gera ongan mun. Tá var eisini betur at motivera næmingarnar at iðka ítrótt uttan fyri skúlatíð.

Um ítróttatímin verður tikin av, hvussu skal skúlin so motivera næmingar til at iðka ítrótt uttan fyri skúlan? Eg skal tó geva Jóhan Petur rætt í, at 2 tímar um vikuna er ov lítið at geva eina muna-góða styrkisvenjing tiansheldur konditión. Hvi so ikki gera sum okkara nærmastu grannalond Finland, Svøríki, Noregi og Ísland, fáa okkum 3 kravdar tímar um vikuna; ella gera eftir boðum frá ST stovninum WHO og hava 4 tímar um vikuna?

Jóhan Petur sigur: Um skúlafólk halda at aðrar

lærugreinar eru meira neyðugar hjá næmingunum, so má ítrótturin takast burtur. Hetta ljóðar sum at uppskotið er eitt ynski frá skúla- ella lærarafólki, men her má sláast fast, at uppskotið kemur frá Lesiætlanarnevndini, sum uttan at lata uppskotið koma til orðaskifti millum skúla-fólk, letur Landsstýrið fara í Løgtingið við tí.

Eg fari at ivast í dygdini av tí arbeiði, ið Lesiætlanarnevndin leggur fyri dagin, tá ið hon yvirhøvar skjýtur upp, at ítróttur skal verða vallærugrein. Veit Lesiætlanarnevndin ikki hvat eitt nútíðarteknifróðiligt samfelag krevur av skúlanum, um ikki, hvi spyr hon seg so ikki fyri.

Hvat skulu vit hava eitt Landsskúlaráð til, sum ikki dugir at lofta einum so grundleggjandi feili í einum uppskoti, áðrenn tað verður viðmælt at fara út í Landsstýrið?

Andras L. Samuelson

Postverkið og blaðið um haldaragjaldið

Haldaragjaldið

Postverk Føroya heitir í brævi til blaðini um at minna blaðhaldararnar á, at haldaragjaldið skal verða goldið Postverkinum í seinasta lagi 26. mars, skulu blað ikki falla burturmillum í byrjanini av apríl ársfj.

Postverkið sigur, at teir eftir hvørt ársfj. skifti verða niðurringdir árla og síðla av fólki, sum sigur seg hava goldið rættstundis, men kortini ikki fáa blaðið. Um orsøkirnar til at so er sigur postverkið, at onkur hend- inga kanska ikki hevur goldið rættstundis kortini ella at rokningin ikki er goldin beinleiðis til Postverkið.

Óvanligt er ikki, at fólk stundum gjalda slikt sum blaðrokningar í peningastovnunum. Alt gott um tað, sigur postverkið, men kvittan fyri gjaldið kemur postverkinum í hendi munandi seinni, enn um goldið varð á posthúsinum. Úrslitið kann tá í frægasta føri gerast, at haldarin tianverri missir nøkur blað fyrst í nýggja ársfj., men misskiljingar, sum standast av, at haldaragjeld stundum verða flutt frá peningastovnum inn á konto hjá postverkinum, sum ikki beinleiðis eru ætl-

að haldaragjöldum, elva eisini mangan til heilt órimuliga og hartil óneyðugar trupulleikar fyri haldaran.

Hvussu gera vit?

Blaðsins ráð til haldararnar skulu tí vera:

Gjalda tit í peningastovni, gjaldið so væl undan seinast ásetta gjaldsdegi á posthúsi.

Gera tit hetta og kortini ikki fáa fyrstu blaðini í ársfj., boðið so onkursvegna blaðnum frá, møguliga við at senda okkum kvittanina.

Gjalda tit rættstundis á posthúsi ella til postboð, skuldi samb. Postverkið ikki verið neyðugt at hugsa meira um tað.

Hvørjar inngjalds-kontoir, peningastovnar hava fingið ávístar av Postverkinum til gjöld sum hesi, vita vit ikki.

Kanska kundur onkrar av misskiljingunum, tá goldið verður um peningastovnum, verið rættaðar, um so var, at Postverkið í peningastovnum hevði ávísar blaðgjaldskonto — møguliga eina fyri hvørt av størri blaðnum, um ikki minst — um hesi gjöld frá peningastovnunum vórðu avgreidd til Postverkið dag um dag.

Føðingardagstilboð!

Í samband við, at í dag eru tíggu ár síðani Tíðindablaðið Sosialurin flutti í egin blaðhús á Argjum, og varð prentaður á egnari blaðpressu, vilja vit bjóða fólki at halda blaðið ókeypis til 1. apríl. Tess skjótari tygun senda okkum lepan, tess skjótari fáa tygum blaðið.

P.S. Halda tygum blaðið, kostar hvørt eintakið ikki meira enn 3,40 kr.

JA!

Eg vil fegin hava Tíðindablaðið Sosialin ókeypis til 1. apríl '92. Tá fái eg rokningina fyri apríl ársfjórðing — 205 krónur fyri haldarar í Føroyum og 240 krónur fyri haldarar niðri — og gjaldi hana, vil eg framvegis hava blaðið.

Navn: _____

Bústaður: _____

Bygd/býur: _____

Ókeyp-
Sosialurin
rindar
postgjaldið

64

Tíðindablaðið
Sosialurin,
Postboks 76,
FR-110
Tórshavn

Svartur, væl viðfarin

Ford Orion Savoy

sera bíliga til sølu. Bert koyrt 33.000 km. Hevur góð lágprofildekk. Lagalig figging er í bilinum.

Tlf. 22265 ella 22270

Kannað postverkinum